

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Skorjanec.

Skorjanec je prvi med pticami, ki nam naznanja veselo vzpomlád, zato je treba, da se nekoliko bolj seznanite z njim. Kadar solnce v vzpomládi prijazno in dobrodejno sije na zemljo, kadar po polji gorka sapa piha in okoli nas vse zeleni in cvetè, takrat visoko nad nami žvrgoli veseli skorjanček. Človek si skoraj misliti ne more lepega vzpomládnega dneva brez skorjančkovega petja; brez njega bi bila naša polja mrtva in dolgočasna. Večkrat še pri nas mrzel veter brije po polji, večkrat pozni sneg novič pokrije zgodnje rumene trobentice, a vse to skorjančka nič ne moti, on tiho žedi v razoru pod kako gručo in potrpežljivo čaka, da solnce prodere oblake in razkadí mrzlotne megle. Takrat mu od radosti vzkípí drobno srcé, žvrgoleč se vzdigne v razjasnjeni zrak, zvrtil se v nebesne višave in od onod vriščeč napoveduje, da se bliža mladoletje.

Skorjanec poje samo po dnevi, toda o lepem vremenu skoraj ves božji dan. O prvem solnceu se vzdigne iz razora, pevajoč se dviga više in više, zdaj se vznáša naravnost k višku, zdaj se zopet v ovinkih vije v sinjo višavo, kakor črna pika visi v zraku, naposled ga zgreší oko — in iz te vrtoglave višine neprestano vrišči, žvrgolí in drobi svojo nedelžno — rekel bi — pobožno pesenco. Pevajoč se tudi spušča polagoma na zemljo, potem odreže pesen in kakor kamen pade na njivo, kder mu skorjanka godí mlade.

Skorjanec živi po vsej Evropi in v večjem delu Azije; v Ameriki ga ni bilo, a pozneje so ga tudi tja naselili. Povsod prebiva samo na polji, kjer se njiva njive drži, za gozd in hosto ne mara; po pravici so mu toraj nadéli imé: poljski skorjanec. Po zemlji teka prav urno, postavi se rad na kako vzvišeno mesto, na kamen ali na krtino, redko kdaj pa v grm ali na drevo. Vzpomládi se hrani večinoma ob mrgolincih, s katerimi tudi mladiče pita; v jeseni zoblje tudi vsakoršno zrnje, posebno rad ima prosó.

V obleki je skorjanec nekoliko podoben vrabcu, v truplu je pa večji in zajetnejši. Po hrbtu je prsteno rujavkast, spodaj pa umazano belkast, povsod zamolklo rujavo progast in pegast, rep je pa ob stranéh belo obrobljen. Kljun je valjast, na konci špičast; na zadnjem prstu ima dolg raven krempeljc kakor ostrogo.

Skorjanec gnézdi po dvakrat na leto in to na zemlji. Gnezdo je prav priprosto narejeno; izkoplje si namreč jamico ter jo po vrhu nastelje z mehkiimi stvarmi. Sredi meseca marca je samica užé znesla 5 sivkastih jajčec, katera ona sama v 14 dnéh izvalí. Mladiči zgodaj silljo iz gnezda, v nevarnosti se pa naglo poskrijejo po luknjah in razpokah, da jih skoraj ni mogoče najti.

V kletki je skorjanec jako krotek in zeló prijeten ptiček, ki tudi v sužnosti človeka razveseljuje s svojim ugodnim petjem.

(Iz knjige „Domače in tuje živali.“)